

MJSS

MONTENEGRIN JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES

Volume 3, 2019. Issue 1.

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње
COBISS.CG-ID 32743952

ISSN 2536-5592

Publisher: Center for Geopolitical Studies

Center for Geopolitical Studies

Časopis *Montenegrin Journal for Social Sciences* upisan je u evidenciju
medija, Ministarstva kulture Crne Gore pod rednim brojem **782**.

MJSS

MONTENEGRIN JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES

Volume 3, 2019. Issue 1. Podgorica June 2019.

Publishing this issue of MJSS was supported by the Ministry of Science of
Montenegro

Editor in Chief: Adnan Prekić

Editors: Živko Andrijašević, Dragutin Papović, Ivan Tepavčević

International editorial board: John K. Cox, North Dakota State University, Fargo, UNITED STATES; Tvrtko Jakovina, University of Zagreb, Zagreb, CROATIA; Lidia Greco, University of Bari, Bari, ITALY; Helena Binti Muhamad Varkkey, University of Malaya, Kuala Lumpur, MALAYSIA; Vít Hloušek, Masaryk University, Brno, CZECH REPUBLIC; Adrian Hatos, Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj, ROMANIA.

Montenegrin Journal for Social Sciences is indexed in: CEOL-Central and Eastern European Online; Google Scholar; Index Copernicus; CiteFactor; Scientific Indexing Services (SIS); ISRA-Journal impact factor; Electronic Journals Library; ROAD; General Impact Factor; OAJI - Open Academic Journals Index.

Proofreading and lecture: Danijela Milićević

Address: Danila Bojovića bb 81 400 Niksic, Montenegro;

E-mail: mjss@ucg.ac.me

www.mjss.ac.me

Prepress and print: Pro file – Podgorica

Circulation: 200 copies

Volume 3, 2019. Issue 1. Podgorica June 2019.

CONTENTS:

GEOPOLITICAL IMAGINATIONS OF RUSSIA IN THE REGION OF THE CENTRAL AND EASTERN EUROPE Nikola NOVAK	7
CULTURAL PERCEPTIONS OF DEMOCRATIZATION AND EQUALITY IN NATIONAL SYMBOLISMS AS ONE OF THE STRUCTURAL FOUNDATIONS OF EASTERN POPULISM Luka FILIPOVIC	29
MONTENEGRO BEFORE THE MILITARY DEFEAT (1915-1916) Milan SCEKIC	59
BOKA KOTORSKA AT THE BEGINNING OF THE 20th CENTURY Ivan TEPAVCEVIC	101
MONTENEGRO'S LAST BATTLE-DIARY OF THE AUSTRO-HUNGARIAN GENERAL STJEPAN SARKOTIĆ Zeljko KARAULA	115
REVIEWS:	143
NEW RESEARCH STAGE - Book review: Marko Attila Hoare, Bosanski Muslimani u Drugom svjetskom ratu Dino DUPANOVIC	145
THIRD ATTEMPT TO ASSASSINATE KING ALEXANDER - Book review: Čedomir Antić, Kralj Aleksandar Milan SCEKIC	149
ANGLE OF OUR REALITY - Book review: Živko Andrijašević, Balkanski ugao Nada TOMOVIC	155
IN MEMORIAM - Radoje Pajović (1934-2019) Marijan Maso MILJIC	159
INSTRUCTIONS FOR AUTHORS	163

Glavni i odgovorni urednik: Adnan Prekić

Urednici: Živko Andrijašević, Dragutin Papović, Ivan Tepavčević

Međunarodni uređivački odbor: John K. Cox, North Dakota State University, Fargo, UNITED STATES; Tvrtko Jakovina, University of Zagreb, Zagreb, CROATIA; Lidia Greco, University of Bari, Bari, ITALY; Helena Binti Muhamad Varkkey, University of Malaya, Kuala Lumpur, MALAYSIA; Vít Hloušek, Masaryk University, Brno, CZECH REPUBLIC; Adrian Hatos, Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj, ROMANIA.

Montenegrin Journal for Social Sciences indeksira se u sledećim naučnim bazama: CEOL-Central and Eastern European Online; Google Scholar; Index Copernicus; CiteFactor; Scientific Indexing Services (SIS); ISRA-Journal impact factor; Electronic Journals Library; ROAD; General Impact Factor; OAJI - Open Academic Journals Index.

Lektura i korektura: Danijela Milićević

Adresa: Danila Bojovića bb 81 400 Nikšić, Crna Gora;

E-mail: mjss@ac.me

www.mjss.ac.me

Priprema i štampa: Pro file – Podgorica

Tiraž: 200

Volume 3, 2019. Issue 1. Podgorica Jun 2019.

SADRŽAJ:

GEOPOLITIČKE IMAGINACIJE RUSIJE U CENTRALNOJ I ISTOČNOJ EVROPI
Nikola NOVAK.....7

KULTURNA PERCEPCIJA DEMOKRATIZACIJE I RAVNOPRAVNOSTI U
NACIONALNOM SIMBOLIZMU, KAO STRUKTURNI ELEMENT ISTOČNOG
POPULIZMA
Luka FILIPOVIĆ.....29

CRNA GORA UOČI VOJNOG SLOMA (1915-1916)
Milan ŠČEKIĆ.....59

BOKA KOTORSKA NA POČETKU 20. VIJEKA
Ivan TEPAVČEVIĆ.....101

POSLJEDNJA CRNOGORSKA BITKA-DNEVNIK AUSTRO-UGARSKOG
GENERALA STJEPANA SARKOTIĆA
Željko KARLAULA.....115

PRIKAZI:.....143

NOVI ISTRAŽIVAČKI TALAS - Prikaz knjige: Marko Attila Hoare, Bosanski
Muslimani u Drugom svjetskom ratu)
Dino DUPANOVIĆ.....145

TREĆI ATENTAT NA KRALJA ALEKSANDRA - Prikaz knjige: Čedomir Antić,
Kralj Aleksandar
Milan ŠČEKIĆ.....149

UGAO NAŠE STVARNOSTI-Prikaz knjige: Živko Andrijašević, Balkanski ugao
Nada TOMOVIĆ.....155

IN MEMORIAM - Radoje Pajović (1934-2019)
Marijan Mašo MILJIĆ.....159

UPUTSTVA ZA AUTORE.....165

Review

TREĆI ATENTAT NA KRALJA ALEKSANDRA

Prikaz knjige: Čedomir Antić, Kralj Aleksandar – pobjednik, ujedinitelj, tragičar, "Nedeljnik", Beograd, 2018.

Milan SCEKIC

University of Montenegro, Faculty of Philosophy, Danila Bojovića bb,
Nikšić, Montenegro
e-mail: milans@ucg.ac.me

U okviru edicije "Karađorđevići, vladari, ratnici", pojavilo se, kao peta knjiga, autorsko djelo prof. dr Čedomira Antića "Kralj Aleksandar, pobjednik, ujedinitelj, tragičar". Publikacija "Kralj Aleksandar, pobjednik, ujedinitelj, tragičar" je džepnog formata i ima 64 strane, a čine je 14 poglavlja. I kada pročitate Antićevih četrnaest poglavlja, odmah shvatite da toliko neznanja, istorijskih falsifikata, metodološke zbrke, kontradiktornosti i nelogičnosti, ni jedan srpski istoričar, osim njega, nije u stanju na napiše na ovako malom prostoru. Pođimo redom.

Prvo poglavlje ove publikacije Antić je, začudo, posvetio posljednjim godinama života kralja Aleksandra i priči o „Ličnoj vladavini i diktaturi“, koju je zaveo 6. januara 1929. godine. Iako bi po logici stvari prvo poglavlje trebalo da se odnosi na djetinjstvo, vaspitanje i školovanje tada mladog kneževića, Antić ne misli tako. On čak smatra nevažnim da čitalačkoj publici saopšti ko su bili roditelji kralja Aleksandra, kada i gdje je rođen, ima li braće i sestara, u kakvim uslovima je odrastao... Neobjašnjivo je i nedopustivo što je Antić odlučio da ove činjenice prećuti, jer politička biografija vladara mora sadržati ove podatke. Ne vjerujemo da postoji knjiga o nekom vladaru u kojoj se ne navodi godina i mjesto njegovog rođenja, kao i podaci o njegovoj porodici. Zahvaljujući Antićevoj potrebi da bude neobično inventivan, čitaoci-neistoričari su uskraćeni za saznanje da mu je otac bio knez Petar Karađorđević, a majka knjeginja Zorka Petrović-Njegoš, da mu je knjaz Nikola bio ded a knjeginja Milena baba, da je imao rođenu braću Đorđa i Andriju i sestru Jelenu i Milenu, da je srpski knežević i budući jugoslovenski kralj rođen na Cetinju 4/17. decembra 1888. godine. Napokon,

i da je kršten u Crnogorskoj autokefalnoj crkvi, za koju je 1889. godine, u zvaničnom časopisu crnogorskog Ministarstva prosvjete i crkvenih djela, navedeno: “Pravoslavna naša crkva kao avtokefalna nezavisna je. Ona se kao takva svagda odnosi odnosi prema ruskom Sinodu, Carigradskoj i drugim patrijaršijama, kao i ostalim avtokefalnim crkvama.“

Očito je da su, prema Antićevom mišljenju, ovakvi podaci suvišni kada se piše politička biografija jednog vladara. U namjeri da bude metodološki inovativan, kao svaki moderan historičar, Antić se odlučio za drugačiji pristup. Knjigu je započeo dešavanjima iz 1996. godine: “Uveče 17. novembra 1996, u noći posle drugog kruga opštinskih izbora kada je u Beogradu pobedila opoziciona koalicija „Zajedno“, pred zgradom tadašnje Savezne skupštine srele su se dve grupe dvadesetogodišnjaka. Jedan je obraćajući se poznaniku razdragano uzviknuo: „Ovo čekam od 1945!“ - „Ja čekam od 1929. godine!“, usledio je odgovor.“ Tek kada su se grupe dvadesetogodišnjaka, rođene sredinom sedamdesetih godina XX vijeka prisjetile kako je bilo 1929. i 1945. godine, Antić se iz 1996. vratio u 1928. godinu i saopštio nam da su u Narodnoj skupštini smrtno stradala dvojica poslanika HSS, dok su trojica bila ranjena.

Nakon konfuznog uvoda, Antić je krenuo širokim poljem kontradiktornosti. Tako je na početku svog djela ustvrdio da su “u Zagrebu, čiji je nacionalni pokret utelovljen u Hrvatskoj seljačkoj stranci (HSS), kao glavnog protivnika videli srpske političare“, da bi nam posle tri rečenice saopštio da je Svetozar Pribićević, “koji se nalazio na čelu Samostalne demokratske stranke, najveće političke organizacije koja je okupljala prekodrinske Srbe, stupio u savez sa HSS-om“. Izgleda da Svetozar Pribićević, prema Antiću, nije Srbin ili nije pravi Srbin, čim Hrvati ne vide u njemu protivnika. Zatim Antić tvrdi: “Okružena susedima koji su već imali autoritarne ili čak totalitarne režime i silama koje su tražile vojni i politički revanš, Kraljevina Jugoslavija bila je među svim državama nastalim posle 1918. godine naročito ugrožena.“ Dvije stranice potom Antić se sa tom konstatacijom nije slagao: “Prvi put u istoriji jedna balkanska država nije bila okružena neraspoloženim velikim silama. Habzburška monarhija je nestala, Rusiju je na granicama pomerenim daleko na istok zamenio Sovjetski Savez. Velika Britanija se okrenula sebi. Sjedinjene države još uvek nisu trajno politički stupile na evropski kontinent. Francuska prevlast na kontinentu nije uspostavljena.“

Podjednako je smiješna i Antićeva tvrdnja da je, navodno, u Hrvatskoj diktatura kralja Aleksandra pozdravljena kao “prvi korak ka ustavnom preuređenju države i rešavanju hrvatskog pitanja“, dok je u Beogradu ona izazvala pravo ogorčenje.” A da

bi navodno ogorčenje koje je vladalo u Beogradu potkrijepio činjenicama kazao je da je „jedan beogradski kafedžija promenio naziv svoje kafane u „6. januar“ i da je odmah uslijedio „pad posete“ zbog čega je kafedžija morao da „promeni naziv“. Time je autor valjda želio da dokaže da Beograd nije podržavao diktaturu. Interesantno bi bilo saznati koje je to izvore koristio za ovu priču i kako je provjerio njihovu valjanost. No, i kada čita ozbiljnu literaturu, on ne umije ni da ispravno prepíše. Tako Antić kaže: „Atentator Spasoje Stejić pucao je na kralja Aleksandra na Vidovdan 1921. godine“. Da ne bude da mu podmećemo, navodimo što u svojoj „Istoriji Jugoslavije“ kaže Branko Petranović: „Teško doživljavajući to što partija trpi poraze bez prave bitke, molerski radnik Spasoje Stejić bacio je bombu na regenta 28. juna 1921 ...“

Jedno poglavlje Antić je posvetio „Antanti i Balkanskom paktu“ (!), o kojima je izlagao na nešto više od jedne stranice. Ako je već morao da krene takvim redom, nije nam jasno zašto je pola stranice u tom poglavlju posvetio udaji sestre kralja Aleksandra. Kakve veze ona ima sa Malom Antantom i Balkanskim paktom? No, da prihvatimo i da ima neke veze, ali kako protumačiti glupost da su „zamisli o privrednom objedinjavanju“ Male Antante činile preteču „evropskih integracija do kojih će doći tek posle Drugog svjetskog rata“.

Kada je završio priču o Maloj Antanti i Balkanskom paktu i sretno udaio Jelenu Karađorđević, Antić je opet krenuo unazad i zaustavio se kod Balkanskih ratova. Moramo da priznamo da je ovo zaista interesantan hronološki redosljed i jasna poruka istoričarima da ubuduće uvijek počnu s kraja priče i da potom idu ka početku. To je pristup modernih istoričara. Dakle, počnete od 1996. i 1929. pa se spuštate na 1918. i 1920. godinu, potom skoknete na 1934, pa se tek onda vraćate dvadesetak godina unazad i počnete da izlažete o Balkanskim ratovima 1912/1913. godine.

I u poglavlju o Balkanskim ratovima Antić nije mogao, a da nam ne saopšti gomicu neistina i poluistina. Poput one da je Balkanski savez bio, prije svega „odbrambeni sporazum“, da je crnogorska vojska ušla u Peć i Istok, a srpska na Kosovo i Metohiju, Rašku oblast i oslobodila Skoplje. Podsjetićemo autora da je Balkanski savez jedino u slučaju da dođe do rata sa Austrougarskom predviđao „strategijsku defanzivu“, mada nije isključivana „taktička ofanziva u izvesnim pravcima i pogodnim momentima“. U odnosu na Osmansko carstvo on je bio isključivo ofanzivni savez („strategijska ofanziva“). Da nije bio ofanzivan, članice Balkanskog saveza ne bi objavile rat Osmanskom carstvu. Što se tiče crnogorske vojske, ona nije ušla samo u Peć i Istok, već ako ćemo da nabrajamo tu su i brojna druga mjesta u Metohiji poput Dečana i Đakovice. I

nije samo ušla u njih, jer to ne znači ništa, već ih je osvojila. Isto važi i za srpsku vojsku na Kosovu, Metohiji, Raškoj, Makedoniji.

U četvrtom poglavlju „Regent u svetskom ratu“ očekivali smo da će nam autor kazati nešto više o četvorogodišnjem periodu Prvog svjetskog rata. No, izuzev par intergralno prenešenih proklamacija i telegrama između regenta Aleksandra i kralja Nikole uoči samog rata i par dana potom, nema se šta drugo pročitati. Iako je naslov obećavao da će nam autor ispričati četvorogodišnje iskustvo regenta Aleksandra u ratu, dobili smo svega 2-3 dana sa početka rata. U tom slučaju naslov poglavlja je trebao da glasi: “Regent prvih dva tri dana svetskog rata“. Uzgred i u ovom poglavlju Antić griješi kada kaže da je regent sredinom 1914. imao 24 godine, što nije tačno. Budući da je bio 1888. godište tada je ipak imao 25 i po godina. Naravno, Antić nam nije saopštio zbog kojih razloga je Aleksandar postao regent.

Peto poglavlje odnosi se na “Londonski ugovor i Srbiju“. Vjerovali ili ne, osim u dvije rečenice u kojima je samo konstatovao da su sile Antante sa Italijom 26. aprila 1915. godine sklopile Londonski ugovor i obećale joj Istru i Dalmaciju, sve ostalo je priča o Bugarskoj. Istina, pominje se i ulazak srpske vojske u Srem, 1971. godina i profesori Pravnog fakulteta u Beogradu Mihailo Đurić i Dragoslav Janković i šta sve ne još. O sadržaju Londonskog ugovora - ni riječ!

Šesto poglavlje posvećeno je “Padu Srbije i prelasku preko Albanije“. I u ovom poglavlju Antić se potrudio da iznese niz neistina. Prema njegovom tumačenju izgleda da se ni jedan srpski vojnik nije povukao preko Crne Gore, čija se uloga namjerno minimizira, već isključivo „preko albanskih planina“ što je notorna neistina. Iako je opšte poznato da se glavnina srpske vojske povukla pravcem Peć-Andrijevića-Podgorica-Skadar, koji su u to vrijeme nalazili u sastavu crnogorske države, Antić je to prećutao.

Sedmo poglavlje “Na Solunskom frontu“ posvećeno je u stvari Solunskom procesu. I ovdje se o regentu Aleksandru mogu pročitati samo četiri prostoproširene rečenice. Sve ostalo je priča o Nikoli Pašiću, srpskoj vojsci i saveznicima. Isti je slučaj i sa osmim poglavljem koje nosi naslov “Proboj i pobjeda“. I ovdje je Antić na nepune dvije stranice pisao o svemu samo ne o regentu Aleksandru, koga uzgred pominje u tri rečenice. U svakom slučaju, više je prostora Antić u ovom poglavlju posvetio generalu Franše D' Epereu i srpskoj vojsci, nego regentu Aleksandru. Osim što je konstatovao na kojim se položajima nalazio regent u noći između 13. i 14. septembra 1918. godine ovdje se o njemu nema šta pročitati.

Deveto poglavlje nosi naslov "Tvorac Jugoslavije?". Kao i u prethodnim poglavljima, i u ovom je iznio nekoliko skandaloznih tvrdnji. Tako recimo kada govori o Ženevskoj konferenciji koja je održana novembra 1918. godine, Antić kao učesnike pominje samo srpsku vladu, opoziciju i Jugoslovenski odbor, iako je krajem oktobra 1918. formirana Država Slovenaca, Hrvata i Srba, čiji su predstavnici (Narodno vijeće) učestvovali na ovoj konferenciji. To jasno govori do koje mjere Antić ne poznaje ovu problematiku. A kada ne poznaje svoju istoriju, još manje može znati istoriju Crne Gore, što i ovom prilikom pokazuje. Tako je Veliku skupštinu srpskog naroda u Crnoj Gori, poznatiju kao Podgoričku skupštinu, nazvao Skupštinom Kraljevine Crne Gore, što je prvorazredna neistina. Ali kaže i da je Crna Gora prisajedinjena Srbiji. Dakle, Crna Gora se nije ravnopravno ujedinila sa Srbijom, već je prisajedinjena. A prisajedinjenje se vrši nasilnim putem, a ne odlukom zakonite Skupštine.

Deseto poglavlje ("Kralj Troimenog naroda") u stvari je najkraći prikaz vladavine regenta Aleksandra od kraja 1918. do 28. juna 1921. godinu. Iako je Aleksandar tada bio regent, Antić ga naziva kraljem, što je grub previd. Jedanaeseto poglavlje autor je posvetio ženidbi kralja Aleksandra sa kćerkom rumunskog kralja Ferdinanda, Marijom Hoencolern. I što je vrlo interesantno, priču o tome započeo je osvrtom na ovlašćenja koje je Ustav pružao kralju, privrednim rastom KSHS, kraljevom apanažom, odnosima sa ministrom finansija Vojislavom Veljkovićem. Nakon što je sve to ispričao, na polovini jedanaestog poglavlja, pri samom kraju knjige, odlučio je da saopšti po neki biografski podatak o jugoslovenskom kralju. Ni ovom prilikom nije saopštio gdje je rođen, ko su mu roditelji, braća, sestre, gdje je odrastao i slično, već samo da je 1898. upisao u Sankt Peterburgu pravnu školu Prapopovedenije, da je 1905. primljen u ruski Paževski korpus, da je 1909. postao prijestolonasljednik, da je 1910. prisustvovao ceremoniji proglašenja knjaza Nikole za kralja i da je 1911. ozdravio od trbušnog tifusa. Tek nakon toga prešao je na priču o ženidbi.

Nakon priče o kraljevoj ženidbi, u dvanaestom poglavlju ("Kralj ujedinitelj") autor je izlagao o Vidovdanskom ustavu, formiranju Hrvata i Slovenaca u moderne nacije, izborima za Konstituantu 1920. godine, podjeli Kraljevine 1922. na administrativne oblasti, hrvatskim pitanjem, raskolom u Demokratskoj stranci, Sporazumom o prijateljstvu između SHS i Francuske i na kraju njegovim bratom princem Đorđem. Dakle, o svemu samo ne o kralju Aleksandru kome je posvetio samo jednu rečenicu, koja je trijumf opštosti: "Kralj Aleksandar je pokušavao da afirmiše Kraljevinu SHS na međunarodnom planu".

U trinaestom poglavlju "Dva atentata" Antić je očito imao namjeru da opiše skupštinski atentat 1928. i onaj iz 1934. godine, kada je kralj ubijen. Ali osim što je na dvije strane citirao razgovor između kralja Aleksandra i Antona Korošca, o atentatu iz 1928. nije kazao ni jednu riječ. Zašto ga je onda nazvao „Dva atentata“ ne znamo, jer je opisao samo onaj iz Marseja 1934. godine. Vjerovatno zbog tragične smrti kralja Aleksandra od atentatorske ruke, Antić je u naslovu knjige naveo da je kralj, ne samo pobjednik i ujedinitelj, već i – tragičar. Čitalac sa teatrološkom kulturom mogao bi zaključiti da je jugoslovenski kralj pisao tragedije ili igrao u pozorišnim tragedijama, jer je tragičar, prema leksikonskom tumačenju, "pesnik tragedije, glumac koji igra tragične uloge." Znamo da je Antić htio reći da je kralj Aleksandar tragična ličnost, ali shvatamo da ne zna da upotrijebi pravu riječ.

Na kraju, u posljednjem poglavlju, autor je odlučio da analizira "Bilans jedne vladavine". Iako je naslov poglavlja obećavao mnogo, autor nam je umjesto bilansa vladavine dao iscrpne podatke o novčanom bilansu, tj. kraljevoj apanaži i imovini koju je posjedovao širom Jugoslavije. U sklopu ove priče izlagao je i o Josipu Brozu Titu, njegovoj ženi Jovanki, Žiskar D' Estenu, bivšem predsjedniku Srbije Tomislavu Nikoliću i njegovoj ženi Dragici, iskazavši zabrinutost kako će njen Fond „delovati posle odlaska njenog supruga sa čela države“. Nakon što je na to potrošio četiri strane, na kraju se odlučio da portretiše kralja Aleksandra, iako je time više zbunio čitaoca nego što je uspio nešto da mu objasni. Kada je krenuo da ga portretiše, prvo je kazao da kralj Aleksandar "nije bio od velikih vladara kojima inače ne obiluje srpska istorija", da bi već na sljedećoj strani to porekao: "on zaslužuje mesto rame uz rame sa velikim srpskim i balkanskim vladarima". I taman kada je čitalac pomislio da je kralj ipak bio uspješan vladar, Antić ponovo zbunjuje čitaoca: "Kralj Aleksandar ostao je upamćen u srpskoj javnosti kao kralj velikih zamisli i ciljeva, suštinski neuspješan i povezan sa teškim nasleđem." Nakon ovako kontradiktornih tvrdnji čitaocu je ostalo nejasno kakav je zaista bio vladar kralj Aleksandar.

Ako je čitaocu na osnovu Antićeve knjige ostalo nejasno kakav je vladar bio kralj Aleksandar, istoričarima je sasvim jasno kakav je Antić kao istoriograf. Najprije, u njegovom štivu, to smo jasno pokazali, veliki je broj činjeničnih grešaka, što pokazuje njegovu površnost, brzopletost i aljkavost. U njegovom štivu nema metodoloških načela i hronološkog reda, niti postojane i održive autorske koncepcije djela. Njegovi zaključci i sudovi često počivaju na dosjetkama i anegdotama, a elaboracija na nevelikom broju relevantnih izvora. Prepoznaju se u njegovom djelu nesuvisle i infantilne dnevno-političke aluzije, koje odaju umornog pisca novinskih kolumni. Zato se ova knjiga može smatrati trećim atentatom na kralja Aleksandra.